Nr 923

av herr Wikström
angående dansarutbildningen.

Utbildningen i konstnärlig, scenisk dans har utretts av överintendenten Ake Meyerson. I betänkandet Statens skolor för scenisk utbildning, 3 (stencil U 1968:9) lades förslag fram om utbildning av dansare, danspedagoger och koreografer. I prop. 1970:25 ang. musik- och dansutbildning m. m. förde departementschefen vidare endast förslagen om pedagoger och koreografer. Utbildningen av dansare krävde enligt propositionen ytterligare överväganden med hänsyn till de olika synpunkter som framkommit vid remissbehandlingen av betänkandet.

I överensstämmelse med förslag i prop. 1970:25 inrättades statens dansskola den 1 juli 1970 med uppgift att utbilda danspedagoger och koreografer samt att försöksvis ge kurser i panto(mim). Verksamheten bygger på försöksverksamheten vid Koreografiska institutet, vilket alltså lades ned då statens dansskola kom till. Pedagog- och koreografutbildningen är 3-årig.

Efter framställning från styrelsen för statens dansskola har departementschefen i årets statsverksproposition (bil. 10, B 65 s. 154) sagt ja till en preparandkurs, avsedd att förbättra rekryteringsförhållandena för statens dansskola genom att ge intresserade för danspedagogyrket större grad av mångsidighet och jämnhet i sitt danskunnande innan de börjar sin utbildning till pedagoger. Inga pengar har emellertid föreslagits anvisade för ändamålet. Den uppräkning av anslaget till statens dansskola som gjorts motsvarar knappt de automatiska kostnadsökningarna.

I statsverkspropositionen aviseras också – sent omsider – den i prop. 1970:25 förutskickade utredningen om dansarutbildningen (s. 18 och 154).

Balettakademien bedriver bl. a. 3-årig dansarutbildning. Huvudman är Stiftelsen Kursverksamheten vid Stockholms universitet. För denna utbildning utgår statligt bidrag från anslaget "Bidrag till driften av enskild yrkesutbildning" enligt reglerna för B-skola. Enligt uppgift har dessutom vissa år extra bidrag utgått för att täcka underskott.

Det är här fråga om en mycket kostnadskrävande utbildning, och det är uppenbart att en enskild huvudman inte i längden kan bära ansvar för en sådan verksamhet.

När Balettakademiens ekonomiska bekymmer blev akuta, uppmanades ledningen för skolan att söka kontakt med statens dansskola. En arbetsgrupp bildades på tillskyndan av statens dansskolas styrelse för att överväga formerna för ett samarbete inom undervisningen på dansens område med särskild vikt lagd på att finna vägar till en lösning av dansarutbildningen vid sidan av Kungl. teaterns balettelevskola. Gruppen

arbetade mycket snabbt, eftersom det redan då – december 1971 – var känt att någon första årskurs inte skulle tas in vid Balettakademien hösten 1972.

Gruppens arbete utmynnade i en skrivelse till utbildningsdepartementet om skyndsam utredning av statligt stödd förberedande yrkesundervisning samt yrkesutbildning i dans. Gruppen ansåg därvid att en organisatorisk anknytning till statens dansskola av den tänkta yrkesutbildningen borde övervägas. I skrivelsen angavs en möjlig väg att uppehålla den yrkesmässiga dansarutbildningen, dvs. få till stånd en ersättning för Balettakademiens dansarutbildningslinje. Detta förslag byggde på ett tidsschema som emellertid rubbats genom att utredningen ännu inte tillsatts. Av största intresse i detta sammanhang torde vara den av gruppen skisserade utbildningen fr. o. m. lägst 16 års ålder, dvs. vad som närmast skulle motsvara Balettakademiens dansarutbildningslinje.

I skrivelse den 24 oktober 1972 påpekade Balettakademien att en lucka på ett läsår redan uppstår i och med den påbörjade nedläggningen av Balettakademiens yrkesskola under läsåret 1972-1973. Det förekom ingen intagning av nya elever hösten 1972. Den till hösten 1972 planerade preparandkursen vid statens dansskola har ännu inte kommit i gång.

Som tidigare nämnts har departementschefen i årets statsverksproposition sagt ja till en preparandkurs utan att ge pengar till ändamålet, vilket är märkligt. Kursen, som av statens dansskola föreslagits innehålla klassisk balett, fridans och jazzdans, är inte avsedd att vara en utbildningsväg för yrkesdansare. Det primära syftet med kursen är att ge förberedelse för danspedagogutbildning. Det är vidare fullt klart att det inte kommer att bli möjligt att utan någon anslagsförstärkning ge kursen den omfattning som ursprungligen planerats.

Den sista årskullen vid Balettakademien avslutar sina studier vårterminen 1974. Preparandkurseleverna, som skulle gå två år, kommer inte att vara beredda till vidare utbildning förrän vid slutet av vårterminen 1975, under förutsättning att någon form av preparandkurs vid statens dansskola verkligen börjar läsåret 1973-1974.

Det skulle alltså komma att finnas ännu en lucka, läsåret 1974-1975, i dansyrkesutbildningen, och därför finns ingenstans att ta vägen för dem som genomgått preparandkurs och önskar fortsatt utbildning i dans, om Balettakademiens yrkesskola nedläggs.

Det är mycket önskvärt att ett intag till dansarutbildning görs hösten 1973. Det stora kruxet är vem som skall ha ansvaret för en i avvaktan på utredningens resultat nödtorftigt uppehållen dansarutbildning.

Den närmast till hands liggande lösningen är på ett sätt en upprepning av anslaget till Balettakademien till dess ett färdigt förslag kan läggas om något eller några år.

Om man läser igenom arbetsgruppens yttrande av den 7 februari 1972 finner man att:

"Balettakademin – som för närvarande bedriver den enda yrkesmässiga dansarutbildningen med statligt stöd utanför Kungl. Teaterns Balettelevskola samt förberedande yrkesutbildning - - -"

"Arbetsgruppen anser det helt klart att det finns ett väsentligt behov dels av utbildning av yrkesdansare, dels av förberedande utbildning för andra områden inom dansen, t ex danspedagogyrket, för vilket för närvarande endast Balettakademin står till buds. Vidare erbjuder skolan, vilket är mycket viktigt, träningsmöjlighet för yrkesverksamma dansare."

"- - - arbetsgruppen kraftigt understryker - - - att verksamheten vid Balettakademin inte avbryts förrän de behov skolan fyller inom dansutbildningen tillgodoses i annan ordning."

"- - - huvudsakligen baserad på Balettakademins nuvarande yrkesutbildning och förberedande yrkesundervisning."

"- - - utvecklas Balettakademins nuvarande dansarutbildning till en skola för dansare med början från 9 10 års ålder."

"- - - Lokalerna förutsättes i huvudsak förlagda till Balettakademins nuvarande."

"Utbildningsmål: att utbilda ungdomar till yrkesdansare för svensk teater, balett och TV samt att förbereda för intagning till Statens Dansskolas linjer för danspedagoger och koreografer."

Jag har citerat ovanstående som ett bevis för att arbetsgruppen yttrat sig positivt om Balettakademien såsom ett exempel på hur en förstatligad yrkesdansarskola skulle kunna fungera. Mycket besvär och tidsspillan skulle givetvis undvikas med ett direkt förstatligande av Balettakademiens förberedande yrkesundervisning och yrkesutbildning.

Ett annat sätt att lösa det akuta problemet skulle kunna vara att ge den nu aviserade utredningen i uppdrag att omgående överväga hur man skall uppehålla dansarutbildningen till dess en permanent utbildning organiserats, vilket förmodligen inte kan ske förrän till läsåret 1975-1976. Därvid bör naturligtvis samråd ske med såväl Balettakademien som statens dansskola.

Jag är inte främmande för att föreslå ett förstatligande av Balettakademien som en snabb och enkel åtgärd. Många motiv talar för detta. Emellertid har departementet nu sent omsider aviserat att en utredning skall tillsättas. Det kan då vara naturligt att ge denna utredning i uppdrag att snabbt och som en första uppgift överväga hur dansarutbildningen skall upprätthållas tills en permanent utbildning kan komma till stånd. I direktiven bör detta tas med som en primär uppgift.

Med hänvisning till vad ovan anförts hemställer jag

att riksdagen hos Kungl. Maj:t hemställer att den aviserade utredningen om dansarutbildningen får i uppdrag att som en första uppgift överväga hur dansarutbildningen skall uppehållas tills en permanent utbildning kan organiseras.

Stockholm den 24 januari 1973

JAN-ERIK WIKSTRÖM (fp)